

**Stimate domnule Mircea Geoană, președinte al Senatului,
Stimați colegi senatori,**

Mă adresez astăzi dumneavoastră în numele concetățenilor mei bistrițeni, care m-au onorat acordându-mi votul și încrederea lor în cunoștințele și în priceperea mea în a le susține cauza și în a-i ajuta spre soluționarea unor situații care preocupă în mod deosebit comunitatea bistrițeană, fiind portavocea lor într-o problemă tristă și dramatică în sfera culturii și civilizației orașului Bistrița: Biserica Evanghelică și Turnul acesteia, grav avariate în urma incendiului devastator din data de 11 iunie 2008. După cum bine știți, în urmă cu 9 luni, joaca unor copii a declanșat un incendiu care a cuprins întreaga schelă din lemn de brad în care era îmbrăcat cel mai înalt turn din Transilvania (75 de metri), determinând ca în numai o jumătate de oră acoperișul turnului, ceasurile și clopotele din turn, precum și o treime din acoperișul bisericii să se prăbușească. Pagubele au fost estimate de către evaluatori la peste un milion de euro. În mai puțin de o jumătate de oră, deci, Bistrița, și împreună cu ea întreaga țară, a fost văduvită de unul dintre cele mai importante monumente ale sale, Biserica Evanghelică, aflată în centrul orașului, construcție reprezentativă pentru tranziția de la stilul gotic la cel al Renașterii în Transilvania, fiind acum aproape o ruină tristă, lipsită de semeția celui mai înalt turn al său, care nu mai domină spațiul orașului, ci a lăsat un gol imens atât la propriu, în ansamblul arhitectural al bisericii, cât și la figurat în mintea și în sufletul bistrițenilor și al tuturor celor care cinstesc moștenirea înaintașilor.

Monument istoric din secolul al XIV-lea, care are cel mai înalt turn din Transilvania, Biserica evanghelică din Bistrița a fost construită pe fundațiile lăcașului de cult ridicat de primii coloniști sași. Prosperitatea economică datorată unei activități meșteșugărești și comerciale tot mai active, precum și înlesnirile majore acordate bistrițenilor de către regina Elisabeta (mama împăratului Sigismund de Luxemburg)

au încurajat cetățenii să înalțe o nouă biserică. Zidirea noii biserici, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, a dus la ridicarea unei bazilici romanice cu trei nave, care va fi lărgită după mijlocul secolului al XVI-lea, fiind transformată în stilul unei bazilici gotice. În urma construcțiilor care au loc între anii 1475-1520, biserica devine o biserică în stil gotic. Așa cum figurează în planurile mai vechi ale orașului, ea avea o incintă de zid pe al cărui traseu va începe în anul 1487 edificarea unui turn de apărare și supraveghere a orașului. De la început, turnul a aparținut orașului, rolul lui fiind preponderent acela de pază și supraveghere în vremuri de primejdie, dar mai ales ca loc de observare a izbucnirii unor incendii. Turnul a fost construit în mai multe etape între anii 1487-1544. Între anii 1560-1563 arhitectul Petrus Italus va reface și va consolida biserica parohială, încorporând în structura și aspectul bisericii parohiale din Bistrița elemente noi ale limbajului plastic renascentist. Trebuie spus și faptul că pe latura de sud a bisericii se află încastrată în perete cea mai veche sculptură gotică din Transilvania, reprezentând un cavaler, ce datează din 1320, iar în interiorul său sunt păstrate strane sculptate în 1516, de către meșterul Johannes Begler.

Stimați colegi, aceasta este istoria veche a unui simbol transilvănean și național cum este Biserica evanghelică din Bistrița cu cel mai înalt turn din Ardeal. Istoria contemporană a acestui lăcaș depinde, însă, de noi și de implicarea noastră, a tuturor, în reconstrucția, restaurarea și conservarea unui monument istoric de talia celui despre care vorbim acum.

Este regretabil că nepăsarea administrației locale a dus la distrugerea unui edificiu cu rol de emblema pentru orașul Bistrița, însă cred că este de datoria noastră să contribuim la păstrarea ei pentru generațiile viitoare, chiar dacă asta presupune eforturi materiale și financiare importante, în condițiile în care lucrările de construcție durează deja de peste 18 ani, costurilor inițiale adăugându-li-se acum și cele evaluate în urma incendiului din vara anului trecut. În acest moment, restaurarea Bisericii evanghelice este o prioritate pentru cetățenii Bistriței și pentru România.

Cred că trebuie să avem înțelepciunea și spiritul deschis spre găsirea unor soluții financiare și crearea unor proiecte naționale sau internaționale de finanțare, care să ne permită începerea, cât mai curând cu putință, a lucrărilor de reconstrucție și de restaurare a Bisericii evanghelice din Bistrița. Și asta pentru a reda publicului și circulației valorilor artistice și culturale un monument care a făcut și face cinste Transilvaniei și României. Un exemplu există deja în acest sens, deoarece cel mai înalt turn din Transilvania a mai suferit daune substanțiale în urmă cu peste 150 de ani. În timpul marelui incendiu din 1857, turnul a ars fiind apoi refăcut în partea superioară în doar trei ani (1861). Dacă înaintașii noștri au reușit această performanță extraordinară, cred cu tărie că și noi putem, acum în secolul XXI, să contribuim la reconstrucția Bisericii evanghelice și a turnului său în cel mai scurt timp având de partea noastră noile cuceriri ale științei și tehnicii, dar și voința politică și credința că un astfel de monument istoric merită întreaga noastră atenție și concentrarea tuturor eforturilor în găsirea și alocarea fondurilor necesare reconstrucției sale.

Este uimitor cum o construcție dedicată pazei și supravegherii în vremuri de primejdie, dar mai ales observării izbucnirii unor incendii, a fost ea însăși incendiată, iar acum așteaptă să fie salvată de către noi, repusă în drepturi, după ce secole întregi a vegheat asupra liniștii și securității cetățenilor Bistriței.

Doamnelor și domnilor, stimați colegi, este în puterea noastră să contribuim la restaurarea Bisericii evanghelice din Bistrița și să ne înscriem numele în cartea celor care au făurit-o și au făcut-o să dăinuie peste veacuri.

Fac un apel, deci, la bunăvoința și la respectul pentru valorile neamului ale tuturor celor aflați aici, în această sală. Putem salva monumentul istoric care este Biserica evanghelică din Bistrița, trebuie doar să gândim înțelept și să facem această investiție pentru istorie și pentru valoarea culturală și artistică autentică.

Vă mulțumesc.

SPĂRCIU IOAN.

